

جلسه اول . ۱۲، ۱۱، ۹۲

کتابت (توضیحاتی مختصر در خصوص درس)

این درس دنباله‌ی دروس روابط بین‌الملل است. درس اصلی است. مباحث منطقه‌ای مد نظر در این درس می‌باشد. حوزه‌ای تمدن، مذهب، امنیت، تجارت، قدرت‌های منطقه، جنگ، انرژی و... در این درس بحث می‌شود و اهمیت خلیج فارس مرتبط با این مسائل است.

آنچه در این درس خواهم خواند:

- کتابت: جغرافیا، نام خلیج فارس، اهمیت آن، بیابان در خلیج فارس، تحولات جدید و جنگ جهانی اول و دوم، تأثیر انقلاب اسلامی بر مسائل خلیج فارس (برای بحث)
- کشورهای خلیج فارس (آشنایی با وضعیت کشور حوزه خلیج فارس)
- همکاری و واکنش کشورهای خلیج فارس و دلائل آن
- امنیت در خلیج فارس، مبارزه با اعمال امنیت
- خرابی (مباحث تاریخی و حقوقی)
- تهدیدهای انرژی و مباحث استراتژیک مرتبط با آن
- شورای همکاری خلیج فارس (ساختار، فعالیت‌ها، میزان اثرگذاری)
- روابط دو جانبه کشورهای حوزه خلیج فارس
- بسیاری از مسائل اسلامی و خلیج فارس
- نظام‌های انرژی
- بحث انرژی در درس دیگر را خواهد شد.

منابع

- خلیج فارس و مسائل آن / همایون الهی / نشر توس
- خلیج فارس و مسائل آن / اسدی / انتشارات سمت
- عوامل تأثیرگذار خارجی در خلیج فارس؛ عوامل تأثیرگذار داخلی در خلیج فارس /
- جغرافیای سیاسی خلیج فارس؛ جغرافیای تاریخی خلیج فارس / دکتر مجتهدزاده
- راهحماي منطقه و کشورهای خلیج فارس /
- کتاب‌های سبز ابرار معاصر

Encyclopedia of Britanica /
Cia factbook / Economist

سایت های برای دستبندی به آثار و اطلاعات در خصوص کشورها :

جغرافیا خلیج فارس

مساحت ۲۳۰ هزار کیلومتر مربع ؛ متوسط عمق

- عمق متوسط

- طول خلیج فارس بین ۸۰۰ تا هزار کیلومتر

از بندر فرشته تا بندر بندر خرم

- عرض

- بزرگ آب بین تر از

- کشور های ساحلی خلیج فارس : ایران ۱۲۹۰ کیلومتر ، عربستان ۶۰۰ کیلومتر ، امارات ۸۰۰ کیلومتر ،

عراق ۸۰ کیلومتر ، قطر

- ۶۶ درصد نفت

دلایل اهمیت خلیج فارس

۱. وابستگی میان اعضا

۲. وجود الکترولیت دوستی و دشمنی

۳. مجاورت جغرافیایی

۴. بازار ایران تأثیرگذار منطقه ای و فرامنطقه ای

۵. استقلال نسبی نسبت به سایر مناطق

۶. تهدیدها و فرصت های مشترک عوامل

جلسه پنجم . ۲۶، ۱۱، ۹۲

بیابان در خلیج فارس

با بدایش رن نش، تحول علمی که با تحول انبساطی همراه بود، شکل گرفت. قدرت های بزرگ متوجه شروع شدن بیابان استعمار انگلستان، فرانسه، بریتانیا، هند. دلیل استعمار کبش ثروت، منابع، پرستش، توسعهی مذهبی، ایجاد بازار برای مالاکسی خود را بود. معرکه رند با شناسایی اقدام می کردند.

خود اولین نادران حاکم که به خلیج فارس آمدند، نادران نظامی بریتانی و اسکاتلند در سال ۱۸۰۱ میلادی برای کشف و شناسایی شروع گرفتند. کلب، راه شروع کردند که با کشف آبرها همراه شد. دعوی استعماری ها و بریتانی ها بالا گرفت به پای شروع کردند. پای تقسیم کرد.

تقسیم این تقسیم، مشروعیت بخشید، استعمار آنان بود. در این دوران حضور اهمیت خلیج فارس که تحت بود کشف شده بود. و دلیل استعمار آن زمین انحصار عرب ها در تجارت شروع بود. دوم این که فقط برای بریتانی ها اهمیت داشت.

سوم، ثروت های غیر نفی خلیج فارس، چهارم، هموارید خلیج فارس. پنجم، بریتانی ها باید برای تسلط بر خلیج فارس، هرمز، باب المندب و بصره را به تصرف در می آوردند که این کار را کردند. بریتانی ها آبر کرک را به منطقه اعزام کردند و جدت و هرمز را تصرف کرد. بعد از تصرف مابیت به بریتانی ها پرداخت شد.

نتیجه بد شدن هرمز از ایران : ۱. جدا شدن هرمز از حوزه سی اعتبار ایران

۲. تضعیف نیروهای نظامی ایران بر اثر ضعف قدرت اقتصادی ایران در خلیج فارس.
۳. تسلط بریتانی ها بر خلیج فارس، ارتباطات و تجارت.
۴. بریتانی ها شبکه سی تجاری مستقلی ایجاد کردند.
۵. تجارت در جنوب آسیای هم خود انحصاری به بریتانی رسید.

چرا دولت مرکزی ایران (صفوی) به ازای تصرف هرمز اقدامی انجام نداد؟

۱) در بودن جزایر از باستانی (۲) صفوی در این مقطع با ترکان عثمانی درگیر بود. (۳) سیستم حکومت مرکزی ضعیف است و به صورت ملوک الطوائف اداره می شده است و بیخ نیروهای مردمی ممکن نبود. (۴) فقدان نیروی دریایی مناسب.

- البته مردم هم قیام های کردند که با سرکوب مواجه شدند.

قرارداد آبر کرک : ۱. ایران استعمار بریتانی بر هرمز را به رسمیت شناسد.

۲. ایران بریتانی را علیه عثمانی متحد خود سازد.

۳. بریتانی ها به شاه اسماعیل در سرکوب کردن خوانین جنوب ایران کمک کنند.

زویگد برتقانی ها زیاد دوام نیاورد؛ دلایل تضعیف قدرت برتقانی ها عبارتند از:

- اول) تراکن عثمانی، قدرت زیادی در منطقه پیدا کرد.
- دوم) ظلم و ستم برتقانی ها به مردم باعث شد مردم حمایت نکنند.
- سوم) تحولات داخلی برتقال و شکست از اسپانیا.
- چهارم) ورود رقبای جدید به منطقه (انگلیس و هلند)
- پنجم) تقویت آستان دولت مرکزی توسط شاه عباس منوی.

اهداف شاه عباس

باز پس گرفتن مناطقی که نفوذ برتقانی ها خصوصاً هرمز / ایجاد راه های جدید صادرات / به دنبال صادرات ابریشم بود / به دنبال تقویت نیروی نظامی در خلیج فارس بود.

شاه عباس برای مبارزه با برتقال به انگلستان روی آورد.

دلایل همکاری انگلستان با ایران:

- ← رقیب استعماری با اسپانیا بوده است.
- ← تلاش برای پیدا کردن راهی برای تجارت در شرق و بازار در منطقه.
- ← با برتقالی ها در اروپا به شدت درگیر و در حال جنگ بود.

مفاد قرارداد انگلستان با ایران:

تقسیم غنایم به طور مساوی؛ تقسیم درآمد گمرک به طور مساوی؛ آسایش و کالاهای انگلیس از مالیکت معاف شوند؛ اسرای مسیحی به انگلستان و اسرای مسلمان به ایران تحویل داده شوند؛ هزینه های جنگ به طور مساوی پرداخت شود؛ هرمز توسط طرفین اداره شود.

لذا پس از ۱۲ سال سلطه ی برتقال بر جزایر ایران در سال **بایان می باید**.

* شاه عباس به دنبال دفع افسد به فاسد بود.

« هلند »

بعد از انعام حضور برتقانی ها، هلند از قرن ۱۶ که نفوذ کرده بود و قدرت یافته بود بعد از مدتی از استعمار اسپانیا مستقل می شود و کمپانی هند شرقی را در مالزی راه اندازی می کند. هلند در این مقطع با انگلستان در تجارت وارد رقابت می شود و قراردادها را با ایران هم امضا می کند و امتیازاتی به دست آورده؛ از جمله حضور تجاری و معائنات حالیه در قرن ۱۷، توجه انگلستان به خاطر جنگ ها داخلی معطوف به داخل می شود و هلند کم کم جایگزین می شود. اما به سرعت جایگاه خود را پس می گیرد و قانون کشی را وضع می کند که محدودیت تجارت و نوعی انحصار ایجاد می کرد. براساس این قانون

اقلان طریقی صلح صلح دار و صلح به یک کشور در ۲ و ۳ در خلیج فارس تبدیل شد.
 * بجز شاه عباس، بقیه شاهان صفوی قدرت در این بهایی نماندند تا زمان شاه افسار که به دنبال شکل نادران
 در این قدرت خلیج فارس بود. قدرت نری نادر شاه و پرویزی های او در هند و هم چنین تصرف مسقط توسط او باعث
 نگرانی اقلان ها شد. لذا تلاش کردند نادر شاه را از خلیج فارس دور کنند. از این بوی به او وعدهی شکل نادران
 در این دارند. اما عمر نادر زیاد نبود و پس از او کیم خان زند که با اقلان رابطه خوبی داشت روی کار آمد.

در فرانس

حضور فزاینده در منطقه خلیج فارس به سال ۱۷۰۰ بره کرد. فرانسه در منطقه کیمانی هند شرقی فرانسه را ایجاد می کند
 شاه عباس آزاده ابداع و معافیت مالتی به فرانسوی ها داد و اجازه ی تأسیس دفتر تجاری در اصفهان داد. لیکن به صلح
 گل حضور کم رنگ در خلیج فارس داشتند. حضور سیستماتیک نداشتند. درگیری های داخلی و صلح ها انقلاب بزرگ فرانسه
 از دلایل آن بوده است. ناپلیون تلاش می کند حکام ایران و حکام منصوب اقلان در هند را علیه اقلان تحریک می کند.
 اما با لورنتس نامه ها ناپلیون، طرح جذب نیرو علیه اقلان شکست خورد.

انگلستان

حضورش به قرن ۱۷ بر می گردد و کیمانی هند شرقی اقلان را راه اندازی می کند. علت حضورش ثروت زیاد منطقه خلیج
 فارس است. شکست اسپانیا و رقابت اقلان با پرتغال کم کم نفوذ اقلان را در منطقه بالا می برد. با اعزام نامه به دربار
 شاه عباس صفوی تجارت با ایران را مصادف می کنند. چند چیز می خواهند از ایران: ۱. اعزام سفر به ایران. ۲. معافیت های مالیاتی
 می خواهند. ۳. عدم تفریق به منصب اقلان ها (نوعی حق کامیونالسیون می خواستند). ۴. به دنبال اعطای انحصاری فروش ابریشم
 بودند. ۵. عدم صادرات ابریشم از عثمانی به اروپا. ۶. در بندر جبلک دفتر تجاری می خواستند.

دلایل شاه عباس بر ابریکاری: ۱. علیه عثمانی ها متحد شوند. ۲. علیه پرتغالی ها متحد شوند. ۳. شاه عباس
 معتقد بود پول تجارت به جیب عثمانی نرود.

در قرن ۱۸ و با انقلاب صنعتی، قدرت استعماری اقلان بالا مضاعف شد. و نفوذ اقلان به در دلیل در این منطقه گسترش
 یافت: اول توسعه اقتصادی و دوم راه ها ارتباطی. اقلان برای این کار به تحریک حکام ایران و عثمان پرداخت و دست
 به تفرقه انداختن میان حکام منطقه می زد.

حضور اقلان، صفوی سیستماتیک، حوشمند و با برنامه در منطقه خلیج فارس بوده است.
 در قرن ۱۹ تثبیت قدرت اقلان را شاهد هستیم. اقلان با شکل شیخ نشین ها کوچک وابسته و ایجاد تفرقه میان حکام
 محلی، به دنبال عدم شکل نری قدرت بر منطقه (هرمون) بود.

جلسه چهارم ۹۲، ۱۲، ۳

روسیه

در قرن ۱۸ و ۱۹ در منطقه آنگلن در فرانسه و پلاسن ^{روسیه} که کند، چند نزدیک شود تا به این ترتیب آنگلن فضا آورد.
سید آنگلن این است که می خواهد یک منطقه بی حاصل ای را کند تا مانع هم از شدن شود. این منطقه بی حاصل
ایران است.

سید روس ها عدم مداخله مستقیم در خلیج فارس است. روسیه می خواهد در مناطقی تصرف شده تثبیت شود. علاوه
بر این خود را برای هند ادامه دهد تا برای آنگلن یک دغدغه ایجاد شود.

در سال ها آخر قرن ۱۹، روسیه برای کسب امتیاز تجاری را در خلیج فارس آغاز کرد. کجا از اقدامات روس ها، افزایش
مسئله در ایران، اعزام پزشک و متخصصین فن به ایران، تأسیس کنسولگری در ایران، تلاش برای ای در باطنه
نظام در خلیج فارس، اتصال راه آهن روسیه به بندر عباس، تلاش برای حضور بیشتر در هرز و ارسال نارگان به
تنگه هرز و برکت آن، مانور مشترک با فرانسه، افزایش واردات و صادرات به ایران، اعطای وام به ایران.
نتیجه این نوع اقدامات روسیه، کنترل و دغدغه سازی برای آنگلن بود.

مبارک اعطای و اقدامات اندکی هدف آنگلن بود تا بتواند از این قصد منافع خود را تأمین کند.

جنگ جهانی اول

شروع جنگ جهانی اول موجب شد که در خلیج فارس کاهش یابد.

مستقرات آنگلن تمهید نداشتند. جنگ جهانی اول باعث شد که روسیه و در نتیجه خلیج فارس افزایش یافته.

← اهمیت خلیج فارس برای آنگلن و حضور در منطقه، افزایش مبارزه چند دلیل:

۱. انقلاب آلترو روسیه موجب شد رقیب سنتی آنگلن حذف شد.

۲. آمریکا که کم کم وارد مناسبات جهانی شدند و رقیب آنگلن شدند.

۳. شورش هاایی که در منطقه شکل گرفت.

۴. باید یک نظام عمومی شکل می گرفت بعد از جنگ جهانی اول.

← آنگلن در منطقه خلیج فارس توزیع کرده یافتند و آنگلن در منطقه آنگلن تثبیت شد.

جنگ جهانی دوم

در جنگ جهانی دوم هم اهمیت نفت بسیار زیاد بود. اعتماد بر این بود که هند آنگلن، قفقاز روسیه، می تواند بر شرق تسلط

باید. خطر و ترس از دسترس هند به نفت وجود داشت. مهم ترین راه ننگ به روسیه، ایران بود که با کشتی سلاح و تجهیزات از طریق خلیج فارس به روسیه برسانند. لذا انگلستان و روسیه دست به اشغال ایران زد و ارتش رضاشاه نتوانست مقاومت کند. هدف اشغالگران از تسلط بر ایران عبارت بود از:

۱. اهدای منابع انرژی؛

۲. نواحي مهم کنترل شود؛

۳. هدف اصلی ایجاد ارتباط و ننگ به روسیه؛

۴. انگلیس از پایگاه های خود در ایران دفاع کند (۵) ایران با نگاه مشترک متفقین شود.

- اثر منفی به بحث شد و ضعیف کشورها متناوب شود.

جنبه جهانی اول موجب شد امپراتوری های بزرگ فروپاشند.

جنبه جهانی دوم باعث شد فضای

پرویز جنبه جهانی دوم، به عبارتی امر گاست چرا که دور از جنگ بودند، وام دادند و تبدیل به یک قدرت اقتصادی شدند.

جنبه سرد در رویه. استعمار در حال فروپاشی بود. نفوذ انگلستان در هند به یک توجیح نفوذ نیربان تبدیل شد. به

طریق روسیه در ۱۹۲۸ اعلام کرد که از شروع سوئی خارج خواهد شد. دلیل انگلستان افزایش هزینه ها و کاهش منافع در

منطقه است. اما این دلیل واقعی نبود؛ چون منافع انگلستان در خلیج فارس بسیار زیاد بود. ۱۹۷۴ نفت انگلستان از آن جا

تأمین می شد؛ ۲ هزار میلیون پوند در منطقه سرمایه گذاری کرده بود که هر سال ۲۵۰ میلیون پوند سود داشت؛ طراز

مالی انگلستان مثبت بود؛ تجارت نامرئی و غیر منقسم انگلستان از طریق بانک ها و شرکت های کاری بسیار زیاد بود؛

کشور ها منطقه نیز بازار مناسب برای محصولات انگلستان بود. لذا سرمایه اعلام انگلستان غیر واقع به نظر می رسد.

دلایل اصلی خروج انگلستان از منطقه: ۱. استقلال هند ۲. حسنی ها درگیر انقلاب کمونیستی چین شدند و

منافع انگلستان در چین کاهش یافت. ۳. پایان قیومیت انگلستان در منطقه با تأسیس اسرائیل دلیلی شد

اعراب دشمنی خود را با انگلستان آشکار کنند. ۴. ملل شدن صنعت نفت ایران و از دست دادن منافع من

ایران. ۵. جنبه سوئی که با همراهی فرانسه و اسرائیل علیه مصر در دریته برای دفع ملل کردن سوئی. ۶. سوئی ها

متعدد علیه منافع انگلستان در کشورهای مختلف نفوذ. ۷. تقویت آمریکا در منطقه و رقابت با انگلستان.

جمع بندی: تغییر نظم سابق و ایجاد نظم جدید باعث شد انگلستان به فکر خروج از منطقه بیفتد. [چنانچه در کتاب ایران و

تعدد خروج دارند.]

جلسه ی پنجم. ۹۲/۱۲/۱۰

ادامه انگلستان با خروج از منطقه: ۱) نیاز به یک جایگزین منطقه ای داشت که بهترین گزینه ایران بود. ایران یک کشور سابقه ای با

بود که روابط مناسب با غرب داشت ،
در نتیجه تصمیم گرفته شد که ایران تقویت شود . انگلستان طراح منصفه آن کرد . اختلافات ایران با اعراب داخل و بیرون
کرد . اختلاف بر سر جزایر و ولاداری بحرین بر طرف شد . اختلافات مرزی با کویته ، - تا حدودی بر طرف شد .
۵- تشکیل ادارات متحد می عربی (۱۹۷۱) : ۷- شیخ نشین عربی ، یک کشور تبدیل شدند . (۳) والاداری بحرین در مقابل
حل موضوع جزایر (۱۹۷۱) : ۶- تأسیس بانک نظامی در کشورهای تازه ایجاد شده .
این اقدامات باعث شد تا نامزد بودن ایران شکل گیرد و نفوذ انگلستان شیبه برود رفت . بعداً انگلستان اعلام کرده
از کشورهای منطقه حمایت نظامی می کند . انگلستان دارد به کشورهای تازه تأسیس عربی که تنها نیستند .
این اقدامات باعث شش حضور انگلستان در منطقه کم رنگ شود و از این تاریخ به بعد (۱۹۷۱) آمریکا جایگزین شد .

آمریکا

حضور آمریکا در منطقه به بعد از جنگ جهانی اول برپا گردید . مهم ترین دلیل آمریکا در آن منطقه سئدی تبت بود . اما
حضور سیستماتیک نبود . چرا که انگلستان به عنوان رقیب اقتصادی مطرح بود . اما آمریکا در عربستان به شکل انحصاری
وارد می شوند . بعد از جنگ جهانی دوم صلح بریتانیا از زمین می رود و نظم آمریکا شکل می گیرد . آمریکا نظم جدیدی را
مبیت بر مپار و رویارویی با شوروی ایجاد کرد . Pax Americana به چه Pan Britanica
آمریکا به دنبال مهار شوروی است . تشکیل ناتو از جمله اقدامات آن بود که تلاش می کنند یک مرکز حائل ایجاد کنند
در ۱۹۵۰ پنج کشور ایران ، عراق ، پاکستان ، ترکیه ، انگلستان بیان بغداد را امضا می کنند . با خروج عراق
از میان بغداد ، آمریکا تلاش می کرد که بیان سنتو (cento) را جایگزین آن نماید . (۱۹۵۵)

مهم ترین نهاد بیان بغداد ، مهار شوروی بود . در بیان سنتو رسماً آمریکا وارد شد . (ایران ، ترکیه ، پاکستان ، انگلستان) نامرها
زمان اعلام فرجه انگلستان از منطقه ، آمریکا در راه برای ورود داشت .
۱- به طور مستقیم وارد شود ۲- به طور غیر مستقیم جایگزین شود .

فنا نسین حضور مستقیم بر این نظر بودند که باعث می شود با شوروی بر نفوذ مستقیم شود .
بر نفوذ غیر مستقیم مزایای داشت : ۱- چون آمریکا در دستام در بر بود نمی توانست نیروی خود را متمرکز در منطقه شود .
۲- افکار بلو می آمریکا آماده تر بر پیش جنب جدید را نداشته . ۳- ترس از رویارویی مستقیم با شوروی . ۴- هزینه های
آن کم افزایش خواهر یافت . ۵- احساسات ضد آمریکا به تقویت خواهد شد . ۶- به لحاظ عملی ، آماده تر لاشم
جهت اغوا می نیرو به طبع فارس وجود نداشته .

لذا در کرد غیر مستقیم را اتخاذ کردند .
آمریکا تصمیم گرفته تا امنیت را بوی ساری کند فعلاً توسط کشورهای منطقه تأمین امنیت شود که بعداً به دیگرین

نیکسون - کسینجر معروفند. (دکترین درستی) دوستان دکترین، ایران و عربستان بودند.

دوستان (دکترین نیکسون) ایران: هم مرز روسیه بود. حد فاصل میان سیر و مانو. جمعیت مناسب
فردترین کشور منطقه از لحاظ قدرت؛ اشراف بر خلیج فارس؛ مسئله ی اسرائیل هم در آنجا - ایران اهمیت داشت
چرا که ایران محوری عربستان را در ارتباط با اسرائیل نداشته. شاه و نیکسون در ۱۹۷۲ دیوار داشتند. ایران ۲۲ هزار
دلار از آمریکا تسلیحات خرید این دکترین تا ۱۹۷۹ (انقلاب - ایران) ادامه داشت. که انقلاب اسلامی ایران معادله
آمریکا را بهم زد.

تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر معادلات آمریکا:

۱- یکی از مهم ترین مراکز چهار، جاسوس و مقابله با شوروی از بین رفت. ۲- میان سیر و منحل شد. ۳- صادرات نفت
ایران به آمریکا کاهش یافت و بعد متوقف شد. ۴- افزایش قیمت نفت. ۵- کاهش صادرات آمریکا به ایران
۶- دکترین نیکسون فروپاشید. ۷- بن اعتمادی به سیاست خارجی آمریکا در منطقه
- آمریکا به عربستان بر می آورد. عربستان: پرروانده ی کشور لای عربی، ذخایر نفتی زیاد، اهمیت سیاسی مذهبی، و مسکن
موقعت ژئوپولیتیک، و مهم تر از همه ضد شیعی بودن عربستان.

- تحولاتی که موقعت آمریکا در منطقه، خطر از اوضاع، خطری شوروی، افغانستان، تحولات داخلی ایران و سخنرانی
جاسوس آمریکا و قطع روابط دیپلماتیک، به بنیانی کشورهای منطقه.

بعد از انقلاب اسلامی آمریکا از صدور انقلاب اسلامی به کشورهای منطقه ترس داشت.

مهم ترین نگرانی از شوروی: این که شوروی بعد از افغانستان به سمت خلیج فارس بیاید. اما آمریکا به معتقد بودند
شوروی ریسک نمی کند و روی روی مستقیم نمی کند. دکترین کارگر: اگر شوروی بخواهد منابع ما را در خاور میانه به خطر بیندازد
از هیچ اقدامی علیه آن دریغ نخواهم کرد.

لذا سیاست آمریکا در منطقه به سیاست نظامی تر تغییر کرد.

دومین نگرانی آمریکا به بنیانی کشورهای منطقه بود که نتیجه ی صدور انقلاب ایران و هم کنونی حاکمان کشورهای بود.
لذا عربستان محوری یافت و روابطش با سایر کشورهای تقویت شد.

در نتیجه حضور نظامی آمریکا تقویت شد به دو طریق: افزایش پایگاه های نظامی، افزایش فروش تسلیحاتی، تشکیل

نیروی واکنش سریع (RRF)

حکمت مسلح کردن کشورهای منطقه (اهداف آمریکا از تقویت نظامی)

← تقویت حاکمیت آمریکا در خلیج فارس

← مهار انقلاب اسلامی

تقویت امکان ضرب به ایران

تقویت سیستم دفاعی کشور در منطقه

تقویت امنیت انرژی

امیدوار سازی کشور را به منطقه به حساب آمریکا

مقابله با احتمالی با اقدامات شوروی

مقابله با ناآرامی کشورهای منطقه (ناآرامی های داخلی)

* تشکیل شورای همکاری خلیج فارس از مهم ترین اقدامات آمریکا در کنار نظامی گری بود. از طرف دیگر تلاش کرد مسئله فلسطین را حل کند. از سوی دیگر تلاش کرد روابط مصر با دیگر کشورهای را بهبود بخشد.

* هدف تشکیل نیروی دریایی واکشن سریع این بود که به طور فزاینده، تهدید های احتمالی را پاسخ دهد. هدف اصلی زمان خریدن بود تا نیروی آمریکا بتواند از آمریکا خود را بکشد.

* نیروی دریایی واکشن سریع استقلال عمل داشتند، مشکل از قوای زمینی، دریایی و هوایی بود؛ یک نیروی یکپارچه نبود.

* آمریکا برای کاهش فاصله های خود با منطقه با نگاه نظامی دیپلماتیک در آنجا حسد را از انگلیس اجاره کردند و نیروی خود را در آنجا تدارک دادند.

* سیاست ظن این بود که ایران و شوروی هم را شوند.

- بعد از جنگ سرد در ۱۹۹۱ جنگ اول خلیج فارس و در ۲۰۰۳ جنگ دوم خلیج فارس را داریم. البته برخی جنگ ایران و عراق را هم در نظر می گیرند.

جلسه ششم ۱۷، ۱۲، ۹۲

باین جنگ سرد، اهمیت خلیج فارس را کاهش نداد. اول به دلیل بحث انرژی، نفت؟ دوم بحث امنیت میکلان و تیرانری؟ سوم بازار نسبی که کشور های خلیج فارس، جهان منابع سرمایه گذاری است. عمده سرمایه گذاری این کشورها در آمریکا و اروپا است. پنجم موقعیت ژئواستراتژیک منطقه بود.

آمریکا با فروپاشی شوروی، این سمت رفت که خود را بدون رقیب در خلیج فارس ببیند.

اقدامات آمریکا بعد از جنگ سرد در خلیج فارس

۱. مانع از ایجاد هژمون منطقه ای رقیب بشوند.
۲. دشمن سازی جهت توازن منطقه ای آمریکا در منطقه.
۳. حفظ امنیت انرژی.

۴. کنترل کانال های ایران

۵. بنیاد سازی، مهم ترین آن، تکمیل سکوای چهارماری ای خلیج فارس برای کنترل ایران

۶. از نظر قدرت نظامی، قدرت سیاسی، اقتصادی به دست می آورند

جنگ اول خلیج فارس (۱۹۹۱) حمله ای آمریکا به عراق (جنگ نفت) که باعث سرنگونی صدام شد. دلیل شروع این جنگ،

حمله ای عراق به کویت بود. حمله ای عراق به کویت عبارتست از: (۱) ادعای تاریخی نسبتاً کوبت (کویت استان ۱۹ عراق است)

(۲) یکبارگی عدم موفقیت در جنگ ایران (۳) اعتراض افکار عمومی عراق از مشکلات داخلی و بحران بدو (۴) فقدان سواحل

کشتی رانی در عراق (۵) تلاش صدام برای رهبری جهان عرب (۶) تضعیف سکوای چهارماری خلیج فارس (۷) شخصیت صدام

آمریکا به این حمله واکنش نشان داد. **دلایل واکنش آمریکا ضد صدام است:**

۱. کنترل منابع نفتی و وابستگی نفت در منطقه

۲. ترسیم مرزهای خود در منطقه و جهان. چرا که بعد از جنگ سرد و شکست و ستیام مرزهای آمریکا تضعیف شده بود

۳. مرز خاسته از شکل گیری یک ایران جدید جلوگیری کنند

۴. تضمین آمریکا به متحدانش که از آن حمایت فواید کرد. [سابقه ای آمریکا: عدم حمایت از شاه ایران]

۵. قدرت نظامی و بازسازی مرزهای ابرقدرتی آمریکا و تثبیت رهبری جهان

۶. فرصت بود برای توتیب حضور نظامی در منطقه

۷. جلوگیری از تضعیف منافع غرب در منطقه؛ چون صدام می توانست منافع غرب را در منطقه ریشه کن کند

۸. جلوگیری از ایجاد کشور ای منطقه و حفظ برخی اختلافات میان آن ها

۹. تسریع حمایت از اسرائیل

۱۰. بازگردن پای نامتو در منطقه

تجولات جنگ:

سیاست های آمریکا در جنگ اول خلیج فارس:

← جلوگیری از وقوع انقلاب اسلامی در عراق

← حفظ رژیم ضعیف شیعی صدام و جلوگیری از تجزیه ای عراق

به محرم ای حکم امر علیه صلوات

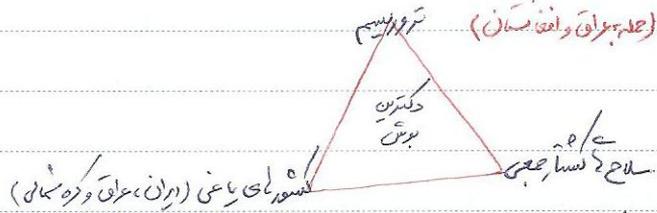
آمریکا توانست در مدت زمان محدود (حدود یک ماه) جنب را مهار کند. کشور ای منصفه نیز به حمایت آمریکا و دادن پناهگاه به امریکا روی آوردند. سیاست کلینتون شکل گرفت (مبارزه با جنبه های ایران و عراق)

* بعد از ۱۱ سپتامبر روگردانی ها هم انجام کردند. سند امنیت ملی (N.S.S) ایجاد شد.

اهداف آمریکا در سند امنیت ملی:

تأمین امنیت انرژی + مقابله با روگردانی ها مخالف وضع موجود + مقابله با سلاح های کسار هسته ای + مقابله با بنیاد دین مذهبی

دکترین بوش برای حمله در سال ۲۰۰۲ (حمله به عراق و افغانستان)



دلایل انتخاب عراق برای حمله: موقعیت ژئوپولیتیک عراق | سطح پایین دموکراسی در عراق | الگوسازی برای کشورهای عربی چون سعودیت و قطر آمدنی لازم را نداشته، روزی در جنگ بین من می شد / سطح پایین انرژی / نسبت موقع خود در منطقه | ایجاد پناهگاه در منطقه [از سال ۲۰۰۵ آمریکا طرح خارمیانه در بزرگ خود را متوقف کرد. چون می شنیدند ایام دموکراسی به آنها می تواند منافع آمریکا را تأمین کند یا ضربه به این نتیجه رسیدند که بهتر است مدیریت کنند.]

طولانی شدن جنگ، روی کار آمدن شیعیان در عراق باعث شد آمریکا اهداف خود دست بردار نکند. [او باها گفت جنب عراق استباه بوده است.] نه تنها این جنب باعث از بین رفتن تروریسم نشد، بلکه الان شاهد این هستیم که عراق به یک پایگاه برای تکفیری ها تبدیل شده است. در مجموع می توان گفت آمریکا در حمله به عراق و افغانستان موفق نبوده است.

جلسه ی هشتم: ۲۴، ۱۲، ۹۲

ایران	عراق	اسرائیل	کویت	عمان	قطر	بحرین	غربستان	سال استقلال
۱۹۷۹	۱۹۳۲	۱۹۷۱	۱۹۹۱	۱۶۵۰	۱۹۷۱	۱۹۷۱	۱۹۳۲	
۱,۸۷۳,۹۵۹	۴۳۸,۳۱۷	۸۲,۶۰۰	۱۷,۸۱۷	۳۹,۵۰۰	۱۱,۵۸۲	۷۶۰	۲۱۴۹,۶۹۰	مصرفات
۷۹ میلیون	۳۲ میلیون	۵۱۵ میلیون	۲۱۷ میلیون	۱۲۲ میلیون	۲ میلیون	۱,۳۰۰,۰۰۰	حدود ۲۷ میلیون نفر	جمعیت
۱,۲	۲,۳	۲	۱,۷	۲	۴	۲۱۵	۱۱۵	رشد جمعیت
%۶۹	%۶۶	%۸۴	%۹۸	%۷۳	%۹۸	%۹۰	۸۲%	جمعیت شهری
%۷۰	%۵۸	%۷۸	%۷۲	%۶۵	%۷۶	%۷۷	%۶۷	جمعیت ۱۵ ساله
%۸۵	%۷۸	%۹۰	%۹۵	%۸۶	%۹۲	%۹۴	%۸۷	سطح سواد

عربستان	بحرین	قطر	عمان	کویت	امارات	عراق	ایران
GDP	۹۲۱ میلیارد دلار	۳۳ میلیارد دلار	۱۹۱ میلیارد دلار	۹۱۵ میلیارد دلار	۱۵۴ میلیارد دلار	۲۷۶ میلیارد دلار	۹۲۲۵ میلیارد دلار
GDP - سرانه	۲۱,۸۰۰ دلار	۲۹,۰۰۰ دلار	۱۴۵,۳۰۰ دلار	۲۹,۶۰۰ دلار	۴,۵۰۰ دلار	۴۹,۸۰۰ دلار	۱۳,۴۰۰ دلار
بیکاری	۱۰.۶٪	۱۵٪	۷.۵٪	۱.۵٪	۲.۲٪	۲.۴٪	۲۵-۱۷٪
تورم	۴٪	۲.۸٪	۱.۸٪	۲.۹٪	۲.۹٪	۱.۷٪	۲.۷٪
ذخایر نفت (بشکه)	۲۶۵ میلیارد بشکه	۱۰۷ میلیون بشکه	۱۰۷ میلیارد بشکه	۴ میلیارد بشکه	۱۰۱ میلیارد بشکه	۹۸ میلیارد بشکه	۱۵۱ میلیارد بشکه
تولید نفت (بشکه روزانه)	۱۰ میلیون بشکه روزانه	۴۶,۸۰۰ بشکه	۱۶ میلیون بشکه	۹۱۵ هزار بشکه	۲,۲ میلیون بشکه	۳ میلیون بشکه	۴,۱ میلیون بشکه
ذخایر گاز (م ^۳)	۸ تریلیون	۱۲,۱۵ میلیارد	۲۵,۶۵ تریلیون	۸۵۰ میلیارد	۱,۸ تریلیون	۶ تریلیون	۳۳ تریلیون
تولید گاز (م ^۳ روزانه)	۹۹ میلیارد م ^۳	-	۱۱۶ میلیارد م ^۳	۳۶ میلیارد م ^۳	۱۱,۷ میلیارد م ^۳	۵۱ میلیارد م ^۳	۱۳ میلیارد م ^۳
نیزان نظامی از GDP	۹,۱٪	۴,۵٪	۱,۰٪	۱۱٪	۳,۷٪	۶,۴٪	۸,۶٪
تعداد نظامیان	۲۰۰ هزار نفر	۱۲ هزار نفر	۱۲,۵۰۰ نفر	۴۲ هزار نفر	۱۶ هزار نفر	۵۰ هزار نفر	۱۸۰ هزار نفر

حکومت هشتم، ۱۶/۱/۹۳

- * ساختار سیاسی - اقتداری کشورها: این کشورها دارای سنت قبلی هستند به جز عراق که دموکراسی و رایج حاکم است. افراد به جای مطلقاً حاکم اند و سنت قبلی شجاعت یا بیعت هنوز برقرار است.
- * نهادها مبتنی بر امتیاز و خاندان هستند و مردم نقش ندارند.
- * هم قدرت در این کشورها تقریباً یک است. در رأس، شخص حاکم قرار می گیرد. در مرتبه بعدی امتیاز مهم و وزیر او فرزندان هستند که از خاندان حاکم هستند. اعضای عالی رتبه مرتبه بعدی را تشکیل می دهند که می توانند از سایر مردم هم باشند. در مرتبه بعدی مردم عادی و در رتبه بعدی، مهاجرین قرار دارند.
- * اقتصاد رفتی و راست برقرار است.
- * **تختگاه فکری**: ۳ دسته: - لیبرال: عمدتاً از نسل جدید هستند. فرزندان حاکم و اشراف که با ثروت زیادی که داشتند، به اروپا رفته و شرایط آن جا را دیده اند. ممکن است باعث ایجاد حکومت شوند، غیرت هستند.
- افراد طبقه داخلی: غالباً سنت گراها هستند. کرامت بسته، سفلی، تکفیری دارند. در عربستان به طور جدی فعالیت دارند.
- میان روی: حاکمیت بنیادین غیرت را می و افراط گرایی است.
- * **تقابل بدویان و شهرنشینان**: یکی از سنت های عربی، حاکمیت نشینی و بار نشینی است. همین امر موجب عقب ماندگی آن است. تعامل شهرنشینان با این بار نشینی که مشکل است.

* **مهاجران و نیروی کار:** از آن جا که اعراب اغلب ملایم و کاریگری ندارند، حکومت‌ها اقدام به پذیرش و استخدام مهاجران کرده‌اند که این امر می‌تواند باعث شکست ملایم برای آن کشورها شود؛ چرا که درصد قابل توجهی از جمعیت کشورها را تشکیل می‌دهند. سردت، فساد، قاچاق و... از جمله مسائل است که ایجاد می‌شود.

* **تصادف فرزند غربی و بومی (اسلامی) در این کشورها باعث ایجاد مشکلات شده است.**

* **بحران کارآمدی، مشروعیت، اقتدار، مشارکت مردم، شفافیت، کمترین حقوق ازمان، از جمله بحران‌های این کشورهاست.**

* **بحران آب مشکل جدی کشورهاست.**

* **توسعه ناموزون و وابستگی به تکنولوژی غربی یکی از مشکل مهم برای آنان است.**

* **سود استفاده‌ی حاکمان از قدرت و ثروت ملکی دیگر از چالش‌های این کشورهاست.**

جمع بندی: وابستگی، تبعیت، زبان رسمی، عربی؛ در منطقه‌ی آب و هوایی گرم و خشک؛ مهاجرت به شهرها بسیار بالا است؛ دین رسمی، اسلام است؛ آسیب پذیری اقتصادی به دلیل وابستگی به غرب؛ نیروی کار وارداتی؛ توسعه ناموزون اقتصادی؛ شهرسازی روبه رشد در کشورها؛ سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی؛ ارتباط دانشگاه‌ها با دانشگاه‌های غربی و وجود شعبه‌های دانشگاه غربی در کشورها؛ دانش غیر بومی است؛ انگاری کشورها به واردات است؛ اکثر کشورها مشکل دولت‌های مملکت‌ساز دارند؛ چون خودی قباایلی وجود دارد؛ رقابت‌های دائمی بین کشورها.

قدیمی: ایران و عمان.

تقسیم بزرگی کشورها: میان سال: عربستان.

جوان رونق: قطر، کویت، امارات.

همکاری و واگذاری کشورهای خلیج فارس: [همی تواند موضوع یک مقاله باشد که چهارچوب تقریبی آن، تقریبی همکاری است.]

همکاری دو بند دارد: ملی، احساس حسن اجتماعی و احد در حوزه داخلی.

بنی‌المللی: حاصل همکاری دیگران بین واحدهای ملی برای دستیابی به هدف مشخص. بخش از قدرت

خود را به طور آگاهانه به یک نهاد معین واگذار می‌کنند.

تعاریف همکاری: تعریف پوجالا: فرآیندی که بازیگران مستقلان را به طور مداوم با هم هماهنگ می‌کند، اختیاراتشان

را مورد مصاحبه قرار می‌دهد و یادآوری‌های مشترک در پی می‌آورد.

تعریف ارنست هابس: همکاری دیگران می‌تواند فراتر از جهت جابجایی کردن دولت‌های ملی.

تعریف لیندن برگ: توافق قدرت تصمیم‌گیری سیاست داخلی و خارجی به یک نهاد جدید زمانی.

* عوامل واکنش‌ناپذیر: ۱) ناسودناپذیر ۲) وفاداری ملی و جغرافیایی.

۱. همکاری از یک حوزه میسخت شروع می شود و سپس به حوزه های دیگر تسری پیدا می کند. اتحادیه اروپا از اتحادیه ریخال و فولاد شکل گرفت. نظم می اوج همکاری این است که به یک بریم حقوق برسم.

دلیل شرط های همکاری: ۱. عدم وجود یک سهم در نظام ارز - اجته عن کشور که: منظور سیستم فیکر کلان است.

۲. یک زندگی مشترک ۳. دیدگاه مشترک در مورد مسائل اقتصادی و فنی اغلب نظر برداران همکاری، نظم می آغاز مسائل اقتصادی می دانند. ۴. اقتصاد کلان: حتی برآیند نیازمندی های خود را در این مجموع بر طرف کنند. در حالی که همه کشورها منطقه مشترک به نفع هستند. ۵. تجزیه سیاسی و سازمانی و نظام سازی پیش رفت: کشورهایی که می خواهند به همکاری برسند، باید تجزیه نظام سازی در داخل کشور را دست یابند. ۶. تکامل و وسعت ارتباطات اجته عن. ۷. تساه فکری خنجان (اجماع خنجان) ۸. حرکت اجتماعی.

همکاری صرا و چه صورت وجود می آید؟

- پاسخ کارکردگرایان: به کشورها قادر به بر طرف کردن نیازهای خود به تنهایی نیستند پس به همکاری فراتر اقدام می کنند.

۱. همکاری در حوزه های فنی و غیر سیاسی آغاز می شود و بعد به حوزه های دیگر تسری می یابد.

نقد به کارکردگرایان: در این نظریه نیاز کشورها یک فرض شده. کشورها اهداف متفاوتی را دنبال می کنند و این تفاوتها مختلف را تسری می کنند. لذا نیاز فروما باعث شکل گیری همکاری نمی شود. // عدم لحاظ کردن اراده سیاسی بازیگران و چیزی درون تسری همکاری از حوزه های فنی به حوزه های مهم تر. // این نظریه به توضیح به فشارهای بین المللی ندارد. عوامل سیستم هم مهم اند. // تعلیق مسائل حساس از غیر حساس امروز به شکل است.

نقد کارکردگرایان: شروع از مسائل فنی را فروما نظم می آغاز نمی دانند.

کلیات

- * بر بازیگران فرود منظم هم تأکید دارند. NGO ها هم می توانند باعث شکل گیری شوند.
- * توافق و رضایت دولت ها در همکاری یک توافق ثانوی است.
- * تأکید بر نقش خنجان و توافق خنجان در جنبش خصوص و عمومی.
- * تأکید بر نقش سازمان ها.

* از اتحادیه اروپا به عنوان نمونه و الگوی تقریبات خود استفاده می کنند.

*

*

- پاسخ نوکارکردگرایان: تسری: آغاز از یک نقطه و تسری به حوزه های دیگر. جنبش از تسری، تسری سیاسی است؛ دولت است آن هستند. جنبش از تسری، تسری نهادی است.

سیاست گرایان: تبدیل مسائل به مسائل سیاسی به مرور زمان.

۵) اصطلاحات ارضی و مرزی: بین عربستان و عمان، بین عربستان و کویت اصطلاف وجود دارد. بخش از اصطلاحات سلطنت مانده است. اصطلاف کویت و عراق و ...

۶) رقابت سلیبی کشورهای: هاجنگ در خرید سلاح نیستند. برنامهریزی علمانی و تقسیم کار وجود ندارد.

۷) بحران آب، مسطحات زیست محیطی

سطح بین المللی: بخش عمده ای آن به حضور آمریکا و بیفان مربوط است. تفرقه اندازی آمریکا و عرب یکی از عوامل مهم و اثری کشورهای هستند. افروزش سلیبی / حمایت از منافع اسرائیل

جمع بندی: عوامل و اثری جدی هستند و شفاف های وسیع وجود دارد. برای همکاری باید به یک فرانسندند که اندیشید. تاثیر بیفان در همکاری مهم است. عوامل و اثری باید در میان دست و درازندک باید مورد توجه باشد.

راهکارهای همکاری:

- تنش زدایی بین کشورهای در ایجاد مختلف

- پیوندها و توافق های حسن همکاری میان خود را به رسمیت نشناختند به اجرا در آید.

- تحول در ساختار شورای همکاری خلیج فارس: و یک در دفعی را کنار بگذارد و ۸ کشور را با هم ببیند.

- تلاش به غیر نظامی کردن منطقه خلیج فارس.

- احترام به حقوق بین المللی مثل حقوق دریاها.

- همکاری در مسائل انرژی.

جلسه دهم: ۹۳، ۲، ۲

امنیته: سه نوع مطالعه در حوزه امنیت وجود دارد:

۱. لغات سنتی: دولت و عامل اصلی تهدید زاین و تهدید زاین است. جلدهی نظامی امنیت دارد. تهدیدها متشکل خارجی دارد. هدف اصلی دفع تهدید است. نظامیان امنیت و ترسان دارند.

۲. لغات مدرن: جنبه های روانی را هم در نظر می گیرند. تهدید فقط تهدید خارجی نیست. تهدید از درون نظامی است؛ تهدید اقتصادی و هم وجود دارد. در این لغات بیش تری از او را هم مهم است.

۳. لغات لیست مدرن: موضوع اصلی دولت ها نیستند؛ افراد هستند. معتقدند دولت برای امنیت زاین ایجاد کرده ولی خود دولت عامل شده برای نبود امنیت. بسیاری از مسائل فردی مثل تحقیر شخصیت افراد، فقر، مسائل محیط زیستی و ... می تواند باعث ایجاد مشکلات امنیتی شود.

* به عقیده ای «تری بوزان» نظامی مجموعه ای امنیتی منطقه ای شرح می شود. سه نوع خلیج فارس یک مجموعه ای امنیتی است. سطح تحلیل منطقه ای بین سطح تحلیل دولت و نظام بین الملل قرار می گیرد. بعد از جنگ جهانی منطقه ها

احدی یافته اند. در مضامین درج شده از وابستگی متقابل بین بازیگران وجود دارد.

چهار مؤلفه‌ی نظریه‌ی مجموعه‌ی ایستایی :

۱) ساختار آماریک : فاقد یک مقدار مرکزی می‌دانند. تأکید بر خواصهای خاص دارند. تفاوتی که با ریاضیات تعاد دارند این است که به مسائل غیر دولتی و غیر حساس هم توجه می‌کنند.

۲) قطبیت : نحوه‌ی توزیع قدرت در منطقه مهم است.

۳) مرزها : مرزها جداکننده‌ی منطقه‌ی این از مناطق دیگر می‌باشند و باعث ایجاد عایق می‌شوند. حیثیاتی نبود بازیگران به هم از مرز دور. نشان دهنده‌ی شدت و قدرت مناسبات و تعاملات بین بازیگران است.

۴) ساختار اجتماعی : وجود الگوهای از دوستی و دشمنی، رقابت و همکاری. اکثر احزاب، اعتراضات، اقوام، ...

نظم منطقه‌ی ای

حالتی، ۸ شرط را برای رسیدن به نظم منطقه‌ی ای مشخص مطرح می‌کند:

① وجود یک سیستم نظارتی گسترده : لزوماً ایجاد یک سازمان یا رژیم حقوقی خاص (مطرح نمی‌کنند) بلکه لازم است مجموعه‌ای از جنبه‌ها بین بازیگران رعایت شود. یک سری جنبه‌های عرفی نوشته یا نانوشته بین بازیگران باید وجود داشته باشد که توسط آن‌ها قابل اجرا باشد.

② مشروعیت : نظم باید بر اساس مشروعیت وجود داشته باشد و معارض نباشد. ساختاری که همه‌ی کشورها به آن پایبند باشند.

③ هماهنگی، یکسان و جذب : توجه به منافع فراملی، توجه به اکثریات، ...

④ سیخ بازدارنده : برای بابایات بودن و جلوگیری از برهم زدن نظم توسط بازیگران باید سیستم بازدارنده‌ای وجود داشته باشد.

⑤ ایجاد رویه و نهاد برای ایجاد نظم : در یک حالت کامل و آرمانی می‌توان نهادی برای برقراری نظم تأسیس نمود.

⑥ پرورش و رشد جنبه‌های مشترک : در صورتی که همه‌ی نهادی هم برای ایجاد نظم نباشد.

⑦ نزدیکی الگوهای تغییرات صلح آمیز

⑧ قابلیت پیش بینی رفتار بازیگران به طور منظم. باید قابل پیش‌بینی باشد. بازیگران غیر قابل پیش‌بینی، ضربه‌ی سخت به امنیت و نظم منطقه‌ی ای وارد می‌کنند. مانند صدام.

نظم منطقه‌ی ای در خلیج فارس :

در زمان انقلاب نظم خاص برقرار بود. بعد از انقلاب، آمریکا به آن پرداخت. در اولین نیکسون ایجاد شد. بعد از

انقلاب اسلام به مهار ایران پرداختند. جنگ کتک نخودی این مهار برده است. بعد از جنگ خلیج، فشار تحریم‌ها وارد شد.

از سال ۲۰۰۱ جلوی پیش‌روستان.

مسائری های برقراری نظم منطقه ای در خلیج فارس:

۱- نظم یک جانبه (هتر مونی): فرامنطقه ای است. توسط یک بازیگر فرامنطقه ای برای منافع خود صورت می گیرد. مثل آمریکا با اهداف: دسترسی به منابع انرژی، جلوگیری از گسترش تسلط، حفظ روابط با متحدان، بهبود شرایط و اصلاحات اقتصادی، جلوگیری از مشکل گری هموطنان منطقه ای، برقراری حقوق بشر و... گسترش جمعیت

موانع و عوامل نظم هتر مونی: امنیت در خلیج فارس اخصاکی است؛ برای دوستان و متحدان ما است.

۲- اعتماد سازی شامل دوستان و متحدان هتر مونی است.

۳- هدف نهایی، تفسیر رفتار یا انزوای می افغان خود است.

۴- حق دفاع مشروع را فقط برای دوستان متحد خود قابل است.

۵- سلاح های گسترده، من زانه خطرناک نیست. وقتی به دست رقیب افتاد، خطرناک است.

۶- امنیت، بومی نیست. بلکه از طریق وابستگی مداوم و موافقت نامه های دو جانبه و چند جانبه با هموطنان قابل ایجاد شدن است.

۷- موازنه ای قوا: بازیگران قابلیت های برابر می دارند سیستم باز دارندگی معتبر وجود داشته باشد. نظم درون را است.

تقسیم برای بازیگران فرامنطقه ای قابل نیست؛ اگر نظم برهم خورد من توان از بازیگران فرامنطقه ای برای ایجاد توازن استفاده کرد.

ولری حضور بازیگر فرامنطقه ای باید به حداقل برسد. ایجاد نظم منطقه ای پیش شرطی لازم دارد از جمله حل برخی از مشکلات

و اختلافات میان بازیگران. اختلافات مرزی و مسائل داخلی کشورها باید حل شود. چنین مشکلاتی مانع از موازنه ای قوا می شود.

موانع دیگر: برداشت های مختلف از همکاری و امنیت؛ آمریکا موازنه گریز بوده است؛ موازنه باید پیش تقسیم بازیگران

امکان پذیر است.

۸- چند جانبه گری بیرونی: در این مدل، اتحادیه ای اروپا نیز وارد می شود؛ به دلیل منافع که در منطقه دارد در زمینه انرژی و

غیره. در این مدل نیاز کشورهای اروپایی به نفت خلیج فارس و نیز تهدیدهای علیه نفت، باعث می شود آمریکا و اروپا امنیت

را برقرار سازند و منافع را میان خود تقسیم کنند.

و ترکیبها: امنیت خلیج فارس یک جانبه و اخصاکی نیست. امنیت بر اساس حضور تمام بازیگران منطقه ای برقرار می شود.

سلاح های گسترده یعنی باید محدود شود. هدف از این مدل تقسیم رژیم ها یا انزوای یک بازیگر نیست. فلسفه ی این مدل

نوع همکاری و واحدهای منطقه ای و فرامنطقه ای است.

مهم ترین مانع در این مدل، مسائل و مشکلات اتحادیه اروپا است.

۹- اتحاد میان امنیتی مشترک در منطقه: مانند مدل «نا توه» یعنی کشورها، یک زبان خاص را بران مانورها

مشترک، نزدیکی نظامی مشترک، اتحاد کنند. یک مدل آرمانی برای منطقه است.

مشکلات این سیستم: به شایسته داخلی کشورها؛ روگردان شدن کشورها؛ حضور قدرت های فرامنطقه ای.

روکرد اصلاحات : توجه به بحث سبب مدرن امنیت است. ریسک های ناشی از امنیت و عوامل امنیت زدا سنا ساسی می شود.
عوامل امنیت زدا مورد اصلاح و کر می شود. در یک دوره ، روکرد آمریکایی بوده است ولی به دلیل تهدید برای منافع بازرگان فراموشی
کنار گذاشته اند.

روکرد اصلاحات ، یک امر دراز مدت است. اصلاحات سریع باعث ایجاد مشکلاتی می شود.

تظم مبتنی بر همکاری : نمونه ها : ۱. ایده ای اصلی این تظم این است که از طریق تعامل متقابل ، امنیت نسبی شکل
می گیرد. ۲. همی کشورها برای رسیدن به تظم و امنیت توجه می کنند. کشورها به دولت و دشمن تقسیم نمی شوند. ۳. الگوی

امنیت دسته جمعی باید بر اساس باری با حاصل جمع چیزی غیر صفر باشد. ۴. کشورها نوعی وابستگی سیاسی ، اقتصادی
پیدا می کنند و این وابستگی به حوزه ای تقاضای تتری پیدا می کند. ۵.

* این تظم باعث شکل تتری یک توافق مشترک و اجماع در ارزش ها می شود. هم چنین کشورها به استقلال و امنیت ملی
جدیتر اهمیت می دهند. علاوه بر این ، رفتار کشورها قابل پیش بینی خواهد بود.

جلسه ی یازدهم : ۹۲، ۲، ۱۳

* براداشت کی بازرگان در منطقه به مسئله امنیت زرفوما نیکان نیست ؛ مثلا شرکتی که در ایران را عامل تهدید می دانند. در نتیجه
به دنبال همکاری با ایران نمی روند و روکرد مهم را در پیش می برند.

* در خصوص تقدم و تاخر صلح بحران کی منطقه ای بین کشورها اختلاف وجود دارد. برخی مسائل اقتصادی را مقدم می دانند
و برخی مسائل امنیتی. دولت کی خود را مسئول حفظ امنیت می دانند و حاضر به تقویض قدرت خود نیستند. دولت آبی
همه مسائل به عنوان شکل امنیتی توجه می کنند؛ یعنی تقسیم موضوع از امنیت دارند. این مانع از همکاری می شود.

نگاه ایران به مسائل امنیتی خلیج فارس

- روکرد کل ایران به امنیت ، رژیم تسلیم تدافع است ؛ به دنبال افزایش امنیت نسبی بازرگان است که در مقابل رژیم تسلیم تهاجم
قرار می گیرد.

- تنها کشورهای منطقه می توانند امنیت را به وجود آورند.

- نیروی فرامنطقه ای باید از منطقه خارج شوند.

- بدون مشارکت جمهوری اسلامی ، برقراری امنیت در منطقه قابل تصور نیست.

- تهدید جمهوری اسلامی ، راهکار امنیت زایی نیست. خرید کالی تسلیحاتی با مهار جمهوری اسلامی ، هوپر داران منابع امنیت

- ایران تنها در شرایط احساس تهدید ، عمل می کند. بدون تهدید مشخص ، اقدام به تهاجم نخواهد کرد.

- ایران ، ایجاد امنیت در منطقه را ممکن می داند. به دنبال بازی برد برد است.

از طریق همکاری

کسورهای منظم باید روابط با آن است حمایت کنند. توسعه طلبی موجب امنیت می شود.

- جمهوری اسلامی از طریق اتصال امنیت خود به مسائل منطقه خاور میانه، امنیت خلیج را سعی می کند ایجاد نماید.
- ایران به دنبال حذف تدریجی محدودیت های میان اعضا است. به دنبال افزایش تبادل تجاری با اعضا است.
- در یک سری مسائل امنیتی مثل مبارزه با تروریسم، جرایم سازمان یافته، مبارزه با نژادپرستان و ... ایران پیش قدم بوده است.
- برپایه همه ای ایران صلح آمریکاست و کلهر بر نظامی ندارد و ایران حاضر است با اعضا توافق دهد. به دنبال اعتماد سازی است. به دنبال جهان عاری از سلاح هسته ای است.

رویکرد عربستان به امنیت در منطقه خلیج فارس

قبل از جمله صدام به کویت؛ تأکید بر امنیت کشورهای عربی شورای همکاری خلیج فارس / تهدید اصلی، ایران است / منابع اصلی تهدید عبارتند از: ایران، سورس های داخلی و اسرائیل، آمریکا نفس لاینفکی در امنیت زایی در منطقه دارد.

حذف عراق و ایران از ترتیبات امنیتی؛ هر چند که در جنگ عراق و ایران از عراق حمایت کردند.

بعد از جمله عراق به کویت؛ تهدید اصلی، عراق است؛ ایران تهدید ثانویه است؛ آمریکا هم چنین برای تأمین امنیت باید حضور داشته باشد؛ جنگ ایران و عراق به معنای تغییر موازنه به نفع ایران است و لذا ایران باید مهار شود؛ روابط دیپلماتیک با ایران افزایش یافت.

بعد از حمله آمریکا به عراق؛ استقرار نیروی بازدارنده در منطقه؛ یکپارچگی امنیتی دولت های عضو شورای همکاری خلیج فارس؛ تجهیز شورای همکاری و ایجاد نیروی واکنش سریع؛ جذب مخالفین و معاندین دولت عراق؛ خنثی سازی نقش ایران در عراق. تلاش برای مهار عراق با

رویکرد عراق به مسائل امنیتی خلیج فارس

در زمان صدام؛ ایران و عراق غریب عامل تهدید هستند / بر اعتمادی به اعضای شورای همکاری خلیج فارس / پس از صدام؛ سایه ای در منطقه به دلیل درگیری های داخلی هنوز مشخص نیست / روابط با ایران در سطح بالا - عراق نمی تواند آمریکا را از مناسبات امنیتی، اقتصادی، فرهنگی کنار بگذارد / روابط عراق با کشورهای شورای همکاری خلیج فارس روابط حسنه ای نیست به دلیل همکاری با ایران [حتی از کشورهای در عراق سفارتخانه هم ندارند]

رویکرد کویت به امنیت در خلیج فارس

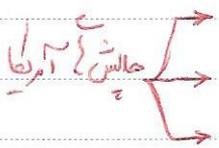
متحد جدی آمریکا است / عدم اعتماد به شورای همکاری / سفته است بین ایران، عراق و عربستان باید موازنه صورت گیرد.

رویکرد سوسیالیستی کشورها در زمینه مسائل امنیتی خلیج فارس

سورای همکاری خلیج فارس را نهاد تأمین کننده امنیت می دانند؛ البته اختلافاتی در کشورها وجود دارد از لحاظ امنیتی تهدیدی برای جمهوری اسلامی نیست. همان ضللی بعد امنیت تهدید امنیتی ایجاد کند. اما راهت برویکرد امنیتی ندانسته است. از آن جا که تهدید امنیتی موجب از بین رفتن منافع اقتصادی امارات می شود، از تهدید برای جلوگیری می کنند.

رویکرد آمریکا به مسائل امنیتی در منطقه خلیج فارس

۱. رویکرد آمریکا بر تأسیس تهاجمی است؛ به دنبال افزایش قدرت نسبی خود است.
۲. به دنبال گسترش امنیت از طریق کاهش قدرت نفوذ اعضا است.
۳. توسعه طلبی را یک راه برای امنیت سازی می دانند.
۴. آمریکا به دنبال نظم مطلوبی هستند: خود آمریکا + سورای همکاری + عراق.
۵. عراق باید تقویت شود، تقویت عراق نباید موجب تقویت ایران شود.
۶. حضور خود را در منطقه مشروع می دانند.



حالیست آمریکا، افکار عمومی است.
 از طریق عراق قصد تأمین امنیت دارد؛ لکن کشور منطقه، عراق را در ضل در مسائل امنیتی نمی دانند.
 بیابری اسلامی، آمریکا را نسبت به مسائل امنیتی محتاط کرده است.
 * از سال ۲۰۰۶ به بعد، آمریکا به دنبال مهار جمهوری اسلامی بوده است.

۱. کنترل برنامه های هسته ای و موشکی
۲. مبارزه با تروریسم و کنترل سلاح های کتلانجی
۳. مبارزه با تغییر توازن منطقه ای به نفع ایران

۱. تهدیدها به وسیله سفیرها، قاطع مواد خرد، دزدی دریایی و... را باید مهار کند.
۲. تهدیدهای دولتی ناشی از سلاح های کتلانجی
۳. همکاری دولت های منطقه با دولت های تروریستی
۴. ناآرامی های منطقه

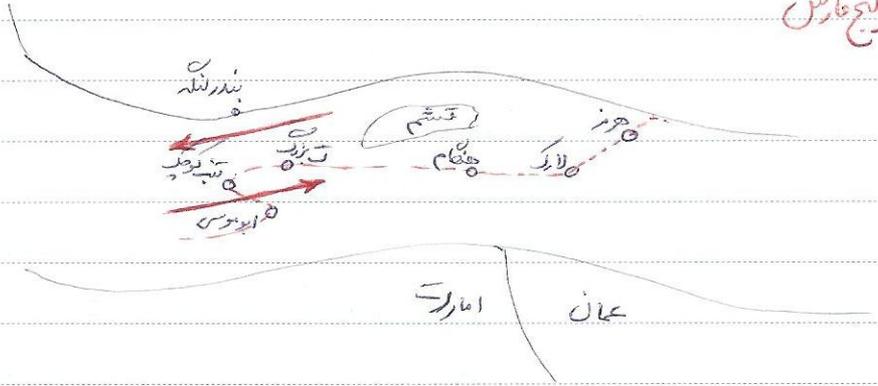
- ۱- افزایش روابط با شورای همکاری.
- ۲- تقویت روابط داخلی درون شورا.
- ۳- برنامه‌های مشخص را برای تقویت مسائل امنیتی در نظر گرفته؛ از جمله:
 - ① توسعه قابلیت دفاعی اعضای شورا برای انجام عملیات امنیتی مشترک.
 - ② موضوعات امنیتی.
 - ③ مبارزه با تروریسم.
 - ④ حفاظت از تأسیسات سیاسی و علمی در کشورها.
 - ⑤ بازیابی نقش عراق در منطقه از طریق قراردادها و کاهش نفوذ ایران در منطقه.
 - ⑥ افزایش حضور نظامی در منطقه.
 - ⑦ ملزم کردن اعضای به همکاری با ناتو.
- ۸
- ۹
- ۱۰ حفظ امنیت انرژی و حفظ فروش کالاهای خود در منطقه.
- ۱۱ محدودسازی نفوذ روسیه و چین در خلیج فارس.

اروپا

- ۱- استراتژی: امنیت درون را مبنای بر همکاری.
- ۲- تلاش در امنیت نظامی شود.
- ۳- مخالف یک جانبه‌گرایی آمریکا در منطقه.
- ۴- تقویت ارتباط حوزه میانه با خلیج فارس از طریق ترکیه.
- ۵- تأکید اروپایی‌ها بر امنیت نرم انرژی و اصلاحات درون زاو غیرنظامی.
- ۶- مبارزه با تروریسم.
- ۷
- ۸

جلسه‌ی دوازدهم . ۲۰/۲/۹۳

جزایر خلیج فارس



ابوبوسی (ابوبوسی) : بین بندر لنگه و بندر سارجم . تا بندر لنگه ۲۷ km و تا بندر سارجم ۲۴ km . مساحت ۲۸ km^۲ . در سال ۱۳۶۴ به شهرستان تبدیل شد . جمعیت حدود ۵۵۰۰ نفر . ذخایر اکبر آهن و نفت . سواحل زیبا و مناسب مطلوب برای توریسم .

تنگ : به معنای تنه و پشته (واژه‌ای فارسی است) جنوب غربی قسم . تا بندر لنگه ۵۹ km . تا بندر رأس الخیمه ۷۰ km . تنگ بزرگ فاصله دارد . مساحت تنگ بزرگ ۱ km^۲ . مساحت تنگ کوچک ۲ km^۲ . تنگ کوچک تا بندر لنگه ۵۰ km و تا بندر رأس الخیمه ۹۲ km . نظامی و تأسیساتی اند و مگونی نیستند .

هر دقیقه انتقال از کنار این جزایر می‌گذرد . ورود و خروج نفتکش های بزرگ و ناوهای غول پیکر در خلیج فارس از میان این جزایر است .

پیشینه‌ی تاریخی : از زمان ایلامی ها به این جزایر توجه ویژه می‌شد . در زمان هخامنشیان و ساسانیان تحت قدرت ایران بوده است .

در زمان صفویان به علت انول قدرت ، اروپایی ها آن را تحت اختیار خود در آورند . در زمان قاجار ، تلاش کردند وضعیت جزایر را یکپاره و نهایی کنند (۱۰۰۰) به محافظت ای که انگلیس را ترسیم کرده اند در دوره‌ی حضورشان در خلیج فارس ، تردید وجود ندارد که جزایر متعلق به ایران است ؟ زیرا این جزایر با رنگ ایران یعنی است . در ۱۸۹۴ بریتانیا ادعا کرد جزایر ابوبوسی و سیریک متعلق به انگلیس و شیخ نشین های منطقه است .

در ۱۹۰۳ بریتانیا به اشغال جزایر دست برد .

در ۱۹۱۷ ایران تصمیم گرفت تقاربت پلیسی خود را افزایش دهد . انگلستان مخالفت کرد . ایران به جامعه‌ی ملل اعراض کرد . انگلستان حاضر به مذاکره نکردن و قصد سکوت ماند . در ۱۹۲۵ ایران با حکم سارجم توافق نهایی داشت که آن را قانع نکرد ولی انگلیس دو بار آن جا را اشغال کردند و ایران اعراض کرد .

این قضایا تا دهه‌ی ۱۹۵۰ ادامه داشت . تا وقتی که انگلستان تصمیم به خروج از خلیج فارس گرفت . نیاز به نظم جدید داشت .

انطمان برخواست امارات را کلاً دهد و این قرار را به آن دهد. انطمان با مذاکرات طولانی مدت آن را مدیریت کردند.
در نهایت جزایر سه طایفه در ازای بحرین به امارات و الذاریه شد. ۲ جزیره ی تنب به امارات و الذاریه شد و ابو موسی تحت
حاکمیت مشترک ایران و امارات باشد. ۹ km^۲ برای ایران و ۳ km^۲ برای امارات باشد.
* امارات ادعای کند که چنین قراردادی وجود ندارد. ایران، امارات را به رسمیت نمی شناسد چون طرف مذاکره ی ایران
در آن دوران، انطمان بوده است و امارات هنوز ای در نشئه بود.
کشور های نیل عراق و لیبی، کویت، الجزایر به سازمان ملل شکایت کردند که ایران به یک کشور عربی حمله کرده و آن را اشغال
کرده است.

توافق ایران و شام: ۲۹ نوامبر ۱۹۷۱

۱. نیروی ایرانی به ابو موسی وارد شوند؛ در بخش های معلوم شده (۹ و ۳ km^۲) مستقر شوند.
۲. در طرف در بخش های توافق شده، توافق می کنند بر چسب های طرفین بالای بخش های نظامی برآورد شده شود.
پلیس محلی از امارات و ارتش از ایران باشد.
۳. آب های سرزمین: ۱۲ مایل هم برای ایران و هم برای شام.
۴. عبارات تبعه بین ایران و شام به طور مساوی
تقسیم شود و ایران ۱۵ میلیون لیره برای شام پرداخت می کرد.
۶. اتباع دو طرف از حقوق برابر برخوردار هستند.

علت اختلافات:

در سال ۱۳۲۱ فرمانداری تأسیس شد.
از اقدامات ایران: ممنوعیت تردد اتباع امارات در قسبه ایران. حق اعمال حاکمیت در بخش های امارات. مابین آوردن
پرچم امارات از حوزه ی پلیس. تطارت برکت در آن ها. اخراج برخی اتباع عرب به دلیل شراجهاری و... تأسیس
شهرداری، اسکله، دانشگاه در بخش ایران.
در آوریل ۱۹۹۲، امارات اقدام به آوردن عمده ای معلم عرب کرد برای تغییر ترکیب جمعیت.
ایران با این اقدام مخالفت کرد و امارات اعتراض خود را به شورای همکاری خلیج فارس و سازمان ملل برد.
امارات در سال ۱۹۷۱ اکتاد شد. ولی در سال ۱۹۹۳ ادعا نسبت به ابو موسی را مطرح کرد.

دلایل این که امارات پس از حدود ۲۰ سال ادعای خود را طرح کرد:

۱. تدابیر امنیتی ایران در ابو موسی.
۲. نگرانی غربی ها از تنوع و بازسازی ایران پس از جنگ جهانی.
۳. بیعت عمده ی صدام به کویت، ارتباط ایران و کشورهای عربی تنوع شد. به نگرانی غربی ها به مسئله ی ایران

- ۱۵. مطالعه و اصلاحات درونی شیخ نشین امارات
 - ۱۶. مخالفت ایران با روند صلح سارن بین اعراب و اسرائیل
 - ۱۷. فروش تسلیحاتی به کشورهای عربی در منطقه
 - ۱۸. ایجاد زمینی اتحاد با بزرگنمای دینی و سنی و سید ایران
- مسائل حقوقی:**

- ۱. استدلال های اماراتی ها: ۱- ادعای تقدم تصرف امارات؛ ارض بلاصاحب بوده، امارات آن را تصرف کرده است.
- ۲- ساکنان بومی ابوهوس، عرب بوده اند. ۳- ابوهوس با این خط منصف است پس متعلق به امارات است. (این ادعا را زیاد مطرح نمی کنند چون تب بویک و جزایر را از دست می دهند) ۴- نامه های رد و بدل شده بین شیخ سارن و رأس الخیمه و فرمانداران جزایر (یک سری تقارفات وجود دارد مثل «بلدی بلدکم» و «هم چنین مکاتباتی بین شیخ با حکام انگلیسی (سرکشول انگلیس در خلیج فارس)؛ امارات می تواند این مکاتبات نشان دهد ما از ایران مستقل بوده ایم.
- ۵- اصل مورد نزاع؛ می گویند از سال ۱۹۰۳ ما در ابوهوس حاکم بوده ایم و ایران در سال ۱۹۷۱ اقدام به تصرف کرده است. لذا این خبره و موضوع حاکمیت آن چهار مورد بیان کرده است؛ یعنی ایران که در طول این سال ها ادعای حاکمیت نداشته است.
- ۷- تحویل قرارداد ایران و سارن؛ ما نمی توانستیم در برابر ایران مقاومت کنیم. ما یک فاتر بوده ایم.

بسمه تعالی . ۲۷، ۲۸، ۲۹

- ۱. **پایسج ایران به استدلال های اماراتی:** (۱) عدت قبل از حضور بریتانی ها، هیچ دولت مستقیمی در منطقه نبود؛ اگر هم شیخ نشین وجود داشته از طرف ایران در آن جا بوده اند. همانا آن جا از طریق وایان ایران تعیین می شدند و ایران مادامی مرده اند. حضور خاندان قاسمی (جواسم) در جزایر و بنابر ما این گونه پایسج می دهیم که این ها نیز دولت مستقیمی نداشته اند. اگر در مقاطع حاکمیت ایران در این مناطق تصنیف شده، نتیجه حضور بیگانه آن بوده است.
- (۲) نقشه ۱: بسیاری از نقشه های موجود در موزه ای انگلستان، جزایر را به رنگ ایران کشیده اند.
- ۳ قاعده سی خط منصف به پایسج ایران: این قاعده در جهات اعمال نمی شود. اگر هم خواصیم بنویسیم، باید این قاعده را از آخرین شهر ایران (سری) حساب کرد که در این صورت جزایر به ایران تعلق می کرد.
- (۴) انگلستان، ایران را اشغال کردند و مسئله اشغالگری ایران سفتن است. + فعلی: توافق ایرانی و اماراتی که در جزیره با سلام و صلوات و قرآن + صدور شانسنامه برای ساکنین جزیره (۱۳۱۰)
- (۵) توافق شاه با انگلستان، یک زد و بند غیر مکتوب است. یک بره بمان کاملاً سیاسی اتفاق افتاد. در نهایت حاکمیت مشترک به توافق رسید.
- (۶) اصلاً ایران با امارات مذاکره نداشته؛ بلکه ایران با انگلستان مذاکره می کرد در حضور اماراتی ها. اگر هم فشاری بوده، فشار اعلی

بر ایران برده است. اگر هم به فرض ایران وارد دلار را کسب کرده، چرا اماراتی ها ۲۰ سال سکوت کردند و حق خود را نخواستند.

۴) پاسخ به ادعای اصل مرور زمان: درست نیست. ایران در این مدت به سازمان ملل اعتراض نکرده است. اصل مرور زمان چند شرط دارد: ۱. بدون انقطاع باشد. ۲. بدون مزاحمت باشد. در حالی که ایران به طور مکرر اعتراض کرده و مزاحمت این ایجاد کرده است. لکن تصرف ایران این شرط را بر هم می زند.

* این که نیروی نظامی ما (ارتش) در آن جا حاکم است، خود حاکمیت بر ایران در آن جا را به ابطال می رساند.

* تمام این ادعاهای اماراتی که به زمانی مربوط است که اصلاً امارات تشکیل نشده بود. تأسیس امارات یک حقه بعد از انقضاء بوده است.

نکته: توجیه ایران در طول تاریخ به سرزمین های جنوبی و دریایی که برده است یک دلیل بر برد و ضعف نیروی دریایی. دلیل دیگر مغول شده به مسائل داخلی بوده است.

* اماراتی که سوزنده ی حاکمیت خلیج را به دوران لاهه می برند ولی دوران لاهه میونده را با حضور طرفین بررسی می کنند. ایران حاضر به حضور در دوران لاهه نیست؛ چرا که در این صورت نوعی عقب نشینی از حق خودمان به شمار می رود.

«**بحرین**»

پیش از اسلام و پس از اسلام بحرین متعلق به ایران بوده است.

اولین بار برتغال ها بحرین را تصرف می کنند (۱۵۲۱) شاه عباس در ۱۶۰۲ بحرین را پس می گیرد. در ۱۷۸۳ شیخ احمد آل خلیفه حاکم ایرانی بحرین را برکنار می کند و از این زمان حاکمیت را اعراب در اختیار می گیرند. طی قرارداد ۱۸۲۰ تحت الحمایه ای انگلستان برده اند تا اواخر قرن نوزدهم. لذا دولت ایران حدود ۱۵۰ سال دولت متصرفی در آن جا نداشته است.

در عتبه ی مکه سلمان صفیه گفته ایران نام بحرین دوباره ذکر شد و بحرین جزو لایحه قرار می گیرد. بعدها لایحه تسلیم کسری ایران، بحرین را به عنوان استان ۱۴ شایسته است. این لایحه ها نشان می دهد ایران هیچ وقت از متعلق بودن بحرین به ایران اعتراض نکرده است؛ اگر حاکمیت وجود نداشته است.

فروج سلطان از منطقه به تلخ مورد نظر سلطان به درخواست ایران برای باز پس گیری بحرین به عدم بررسی انگلستان شاه در سفر به هند؛ اگر مردم بحرین خواهان این نباشند که تحت حکومت ایران باشند، ایران ادعای نخواهد داشت. معاون دبیر کل سازمان ملل در سفر به بحرین به پرسش از مردم بحرین دست زد و اعلام کرد مردم خواهان استقلال از ایران هستند. یک ساعت بعد از اعلام استقلال بحرین، ایران سزا آن را امضا کرد و پذیرفت. تمام سناقرهای ایران هم آن را پذیرفتند.

نکته ی هرمنز: دور و دراز نسبت به انداز سندی هرمنز: ۱. حقوق ۲. سیاسی - امنیتی. ۱. حقوق: برای تأمین منافع خود سنده را ببندیم. ۲. برای بررسی در جنب سنده را ببندیم (سیاسی امنیتی).

بخش عمده ای از جبهه جهانی از طرف بنده می عرض نمایند که سؤدر... لذا مکاتبات و بیعت عمده ای برای بسیاری از کشورها ایجاد می کند.
کار بسیار سستی است و بیعت زیادی دارد. در واقع بنده می عرض، نوعی اعلان جنگ به دنیا است؛ چرا که هم می کشند و هم می سازند. انزوی متفرقه می شوند و کشور های عربی، قطر، ... هم متفرقه می شوند. لذا نمی توان ساده به آن نگریست. در صورت
بنده بنده، اعلان جنگ است و افکار عمومی جهان به سرعت علیه اقدام جمهوری اسلامی برانگیخته می شود. باید به عنوان
آخرین راه حل استفاده شود.

حجت حقوقی: دو مسئله حقوقی دارد: اصل عبور بی ضرر. اصل عبور گرانگیزی.
یک قاعده کلی: اگر قسمتی دو دمی از آزاد را به هم وصل می کند، هیچ کشوری حق بنده آن را ندارد. مگر این که بخش از آن
جزء آب یا سرزمینی گسری باشد که در این صورت می تواند قوانین را اعمال کند.
عبور بی ضرر زمانی اتفاق می افتد که تحمل آرامش و نظم و امنیت دولت های ساحلی نباشد. در عبور بی ضرر تعلق مقطعی
با اطلاع قبلی و زمان بندی مشخص امکان دارد و حق انفرادی وجود ندارد. دولت آن نیز حق ایجاد مانع
ندارد.

جمهوری اسلامی تنها اصل عبور بی ضرر را می پذیرد؛ زیرا می تواند قوانین اعمال کند.
جمع بندی: ما حق بنده بنده می هرگز را نداریم بلکه فقط می توانیم به طور موقت با شرایط مشخص آن را تعلق کنیم.
حجت سیاسی امنیتی: وقتی است که دیگر مسئله حقوقی و قانونی وجود ندارد. ولی بیعت سیاسی دارد.

سخنرانی بنده بنده می عرض:

۱۱) **مبنی لذاری** [۲] **موشک های کروز** [۳] **نیروی هوایی** با موشک
که دو شیوهی عمده می مسدود کردن بنده بنده می است.

مبنی لذاری امکان دارد: محوطه گم خلیج فارس در بنده می عرض و علقه با دریای تنگ که موجب مابین آمدن روت مین ها
می شود، از موانع مبنی لذاری است. مبنی لذاری باید بدون متوجه شدن آمریکا صورت گیرد که بسیار سخت است. آمریکا می تواند
آمریکا می تواند خوب در زمینه موشکی دارد. آمریکا می تواند ۳ دقیقه فرصت داریم
محل شلیک موشک را شناسایی کنیم. طره ۲۵ تا ۷۲ روز می توانند آن ها را منهدم
کنند.

سامانه های دفاع موشکی ایران ضعیف قابل اعتماد نیست و ضعیف است آن را بست سرمایه لذاریم → آمریکا می تواند
هم چنین آمریکا می تواند ما در ۳۷ روز نهایتاً می توانیم بنده می عرض را باز کنیم.

جلسه ی چهارم ۹۲، ۳، ۳

شورای همکاری خلیج فارس: ادویه تا پیشین آن از دهه ۱۹۷۰ وجود داشت؛ اما نزاع ضعیف بدین بود و نگاه ایران

هم چنین طور بود. لذا شورای کمال نشد. اما پس از انقلاب اسلامی، شورای ایجاد شد. زیرا یکی از مباحثی که در بین
گنسیون از بین رفت. از طرف دیگر سایر کشورهای عربی احساس خطر کردند. هم چنین شکست طرح های آمریکا برای
از بین بردن انقلاب اسلامی از جمله کودتا، جنگ کتلی و... و ترس از سرایت ایدئولوژی ایران موجبات شکل گیری
شورا را فراهم آورد. در نهایت

جمعیت اعضای شورا: ۳۸ میلیون.

اهداف رسمی شورای همکاری خلیج فارس:

۱. همکاری و حمایت متقابل اعضا در مقابل نا آرامی های داخلی.
۲. همکاری و حمایت متقابل اعضا در مقابل تهدیدات خارجی. (منظورشان ایران است)
۳. تأمین ثبات در خلیج فارس. (منظورشان حفظ وضع موجود است.)
۴. هماهنگی سیاست داخلی و خارجی اعضا.
۵. هماهنگی اقتصادی اعضا.
۶. ایجاد بازار مشترک بین اعضا.
۷. هماهنگی در ایجاد صنایع مورد نیاز کشورها.
۸. هماهنگی در قوانین اجتماعی کشورها.
۹. هم سویی مواضع در مقابل مسائل عمومی.

تسهیلات شورا: ۱- شورای عالی (مشکل از رؤسای کشورها)
۲- گنسیون حل اختلاف زیر نظر شورای عالی.

۳- شورای وزیران

۴- دبیرخانه و دبیرکل (یک مجری است)

۵- گنسیون که تخصصی (برنامه ریزی اقتصادی اجتماعی - هماهنگی مالی، اقتصادی و تجارت - همکاری های صنعتی - سیاست های
تعمیر - سدیته های اجتماعی و فرهنگی)

علل اصلی شکل گیری شورای همکاری خلیج فارس:

۱- وقوع انقلاب اسلامی: ترس از سرایت انقلاب اسلامی و مقام های مردم خودشان، هم چنین ترس از جدلی
ایران با این کشورها.

۲- هماهنگی بین ترس با سدیته های آمریکا در عرصه های مختلف سیاسی، نظامی و...

۳- ترس بین ترس آمریکا و غرب برای تعامل بهتر با آن.

۴- به بریدن مثل منطقه ای (آمریکا برای تأمین اهداف جلان خود، از ظرفیت کشورها می خواست استفاده کند تا مدافعه مستقیم صورت نگیرد و افکار عمومی علیه آمریکا شکل نگیرد.

۵- به مهار سواری (حلقه ای اتصال ناتو و ستو می تواند سواری همکاری خلیج فارس باشد. روگرد آمریکا است) * ظاهر هدف سواری اهداف اقتصادی است ولی هدف نهایی، نظامی است. از کارهایی که روگرد نظام سواری

را نشان می دهد، کمک به صدام در جنبه حملی بود. با طولانی شدن جنب ایران و عراق، عربستان خواست همی اعضا را در کمک خود درآورد. می خواهد نقش پررنگی داشته باشد. اما گمانه که بین اعضا وجود دارد، مانع عربستان است.

سیاست های اقتصادی سواری همکاری خلیج فارس:

۱۱ حذف تحرکات منطقه ای موافق تحرک

۱۲ تعیین تعرفی مشترک

۱۳ آزادی تحرک سرمایه در بین کشورهای عضو؛ یعنی مانعی در سرمایه گذاری وجود نداشته باشد.

۱۴ همکاری در حوزه های نفتی و انرژی.

دلایل شکست این سیاست ها عبارتند از:

۱- اقتصاد غیر یکپارچه. ۲- سیاست های اقتصادی؛ ضعیف از سرنگن گواسته به خاندان های حاکم اند که بویچی، این قوانین

ندارند. ۳- محدودیت بازارهای داخلی. ۴- محدودیت در نیروی کار متخصص؛ از مهندسان تا استادان دانشگاه که

وارد آنها اند. ۵- بحران های منطقه ای؛ جنب ایران و عراق، حمله عراق به کویت، حمله آمریکا به عراق، ...

۶- رقابت اقتصادی اعضا به دلیل عدم توفیق اقتصادی و وابستگی به واردات. ۷- سیاست های توسعه ای نامحسوس؛

اماراتها با فرانسه ارتباط دارند، عمان با انگلستان، ... ۸- ضربت تحرک باسین در نیروی کار.

۹- محدودی این دلایل موجب شده طرح های مثل پول واحد، بازار مشترک، بانک مرکزی کشورها، ... با شکست مواجه شود.

سیاست های نظامی سواری همکاری خلیج فارس:

* امنیت دسته جمعی سیاست همی آن هاست. بعد از فروپاشی سیستم دو قطبی، کشورها سعی کردند همکاری های

به صورت مشترک انجام دهند؛ از جمله:

۱- تأکید بر هم پایی، حقیقتاً نیات

۲- استقرار رابط با آمریکا

۳- انبار کردن تسلیحات هسته ای

۴ ایجاد بازار برای فروش تسلیحات

به یکی از مشکلات اعراب در خرید تسلیحات، نبود نیروی نظامی متخصص است؛ لذا اگر سلاح نظامی می‌خرند، مجبورند نیروی آن را هم بخرند. از طرف این کشورها هر سلاح جدید را می‌خرند. دهانی که می‌توانند با هم همکاری نموده و سیستم کار نمایند.
به از جمله مسائل که برای آمریکا مهم است، کاهش تعداد از کشورهای است برای عدم استفاده از تسلیحات علیه اسرائیل. یکی از کارهای آمریکا برای جلوگیری از این امر، اعطای مبلغ مشخصی و فتنه کشنده می‌سازد، اسرائیل است.

جلسه‌ی یازدهم، ۱۰/۳/۹۳

نکات کلیه (آمارها: هزینه‌های تسلیحاتی کشورها)

سهم هزینه‌های نظامی جهانی کشورهای دنیا در یک سال: ۱۵ کشور، ۴ کل هزینه‌ها را در اختیار دارند: آمریکا ۳۷٪، از کل نظامی را در دست دارد. روسیه ۱۱٪، چین ۱۱٪، روسیه ۵٪، عربستان ۳٫۱۸٪، فرانسه ۳٫۱۵٪، بریتانیا ۳٪، آلمان ۲٫۸٪، ژاپن ۲٫۸٪، هند ۲٫۷٪، کره جنوبی...
از سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۴ هزینه‌های نظامی تعدادی از کشورهای دو برابر شده: روسیه، افغانستان، چین، ویتنام، کامبوج، عمان، عراق، بلاروس، آذربایجان، ارمنستان، تایلند، الجزایر، هندوستان، کولودور، بارکولون، آرژانتین، چین، عربستان، سوازیلند، انگولا.
۴۰٪ صادرات نظامی آمریکا به منطقه‌ی خاورمیانه است و بیشترین صادرات به عربستان و امارات است.
۴۸٪ خریدهای تسلیحاتی قطر از آمریکا است.
۷٪ خریدهای تسلیحاتی امارات از آمریکا است.
از دیگر کشورهای فوخته‌ی تسلیحات، فرانسه، روسیه، انگلستان.
از دلایل فروش آمریکا: سود اقتصادی؛ ایجاد یک رابطه‌ی بین کشورهای خلیج فارس که باعث می‌شود قدرت مانور آمریکا بالا برود. هم چنین در صورت بروز هرگونه تحولاتی نیازی به انتقال سلاح به منطقه نخواهد داشت؛ حفظ برتری اسرائیل؛ ایران هراسی.

سیاست خارجی شورای همکاری خلیج فارس

اساساً صحبت کردن در خصوص سیاست خارجی مشترک دشوار است. اما روندی را می‌توان مشخص کرد:

- سیاست بی‌طرفی: که در سال‌های اخیر در حال افول است. در جنگ‌های یمن، اعلام بی‌طرفی کرده‌اند و با زیر فشاری نتوانسته‌اند اما تحولات یمن و سوریه نشان می‌دهد سیاست بی‌طرفی این کشورها در حال کم‌رنگ شدن است.
- دیپلماسی مخفی: در ارتباط با اسرائیل و کشورهای غربی.
- انگیزه قدرت: ای بین المللی در سیاست خارجی.

- ۱- تلاش برای ایجاد موازنه بین ارتباط با قدرت های منطقه ای و بی طرفان قدرت های منطقه ای.
- ۲- ایجاد توازن منطقه ای بین جمهوری با ایران
- ۳- اجتناب از رویارویی مستقیم
- ۴- ایجاد سیاست جهانی منسجم در قبال تحولات منطقه
- ۵- وابستگی به قدرت های فرامنطقه ای در عرصه های دفاعی
- ۶- به حداقل رساندن اختلافات داخلی در حوزه های سیاست خارجی.
- جمع بندی: بیش تر سیاست های خداتانه، می فقط کارانه و عمل گرانه است.

سیاست های حهته ای شورای همکاری خلیج فارس

گروه های شورای همکاری نسبت به گسترش سلاح های گفکار جهانی و هسته ای نگران بوده اند. اولین نگرانی آن ها در مورد اسرائیل بود؛ اما چون با آمریکا روابط خوبی داشتند، بیگری نکردند.
در دهه ۸۰

در دهه ۹۰ از ضلع سلاح نیوی عراق حمایت کردند.

مقطع سوم: فعالیت های حهته ای جمهوری اسلام، ابزار نگرانی جدی آن ها را در پی داشت. در این مقطع اولاً، تهدید بر دیپلماسی و اقدامات سیاسی و ثانیاً تأسیس راکتور اتمی با کمک فرانسه، آمریکا و روسیه.

۴- در مجموع سیاست حهته ای اعراب در موضوع جمهوری اسلام، تبعیت از غرب است. اما صد در صد با آن ها موافق نیست.

جمع بندی فعالیت های شورای همکاری خلیج فارس: در کل جنبش موفق نبوده. دلایل:

- ۱) فقدان اراده سیاسی در بین اعضا برای چشم پوشی از خشونت از حاکمیت خود.
- ۲) هائش های درونی و بحران های داخلی کشورها (بحران مشروعیت، اقتصاد، نا کار آمدی)
- ۳) آسیب پذیری امنیتی
- ۴) عدم وجود درک امنیتی واضح میان کشورها.
- ۵) نسبت به هم بدبین هستند (واگرای)
- ۶) اختلافات ارضی و مرزی مابین آن ها.
- ۷) روابط متفاوت با غرب.

جلسه شانزدهم ۹۲/۲/۱۷

- روابط ایران با کشورهای همجاری خلیج فارس ، تابع چند متغیر بوده است خصوصاً پس از انقلاب اسلامی ایران :
- شک و عدم اطمینان در زمان شاه به دلیل رابطه ایران با آمریکا و عدم توجه شاه به این کشورها .
 - شک و عدم اطمینان پس از انقلاب در بحث صدور انقلاب .
 - شک و عدم اطمینان در روابط مذهبی ، قومی ، نژادی ، سرزمینی .
 - فعالیت های هسته ای و موشکی جمهوری اسلامی که موجب بدبین شدن کشورهای همجاری خلیج فارس شده است .
 - نقش کشورهای بزرگ ، خصوصاً ایالات متحده که در صورت عدم مداخله ، منافعشان از دست می رود .

تقسیم بندی تاریخی

دوره اول : دهه ۱۹۸۰ م . دوران بی اعتمادی کامل متقابل است .

در سیاست های که شورای همکاری خلیج فارس در این دوره اتخاذ کرده است و موجب شکل گیری این بی اعتمادی شد :

۱. تلاش برای کنترل عوامل تحول طلب در تقه منطقه ای که مناسبت جمهوری اسلامی است .
۲. حمایت سیاسی - نظامی و اقتصادی از صلح برای جمهوری در صفت و غیره (از آن جمهوری اسلامی .
۳. افزایش تولید نفت و فشار بر جمهوری اسلامی از این طریق .
۴. صادرات نفتی نفت عراق در دوره ی صفت .
۵. درخواست از کشورهای فرامنطقه ای برای حضور نظامی در منطقه .

به طور خلاصه سیاست شورای همکاری در این دوره ، مهمان جمهوری اسلامی از طریق صفت و کشورهای فرامنطقه ای بود .

در سیاست های که ایران در این دوره اتخاذ کرد که بی اعتمادی متقابل را در پی داشت :

۱. حمایت از جنبش های ملی و اسلامی آزادی بخش .
۲. تولید برآفت اسلامی .

نتیجه این مواز بحث صدور انقلاب است .

۳. تعلیق اسلام آمریکایی از اسلام ناب .
۴. نقش موجودیت اسرائیل و تسبیح فرآیند صلح .
۵. شکل اختلاف های منطقه ای ایران با سوریه و عربستان .
۶. شکست سیاست های عدم تعهد (نه شرقی نه غربی) .
۷. تاکنند ایران بر خروج نیروهای فرامنطقه ای .

نتیجه تعاملات این دوره ، بازی با حاصل جمع صفر بود .

تا ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱

مطلع دوم . دهه ی ۱۹۹۰ م . پایان صفت سردار دولت امام خمینی (ره) دهه ی تنش زدایی و کاهش بی اعتمادی است . بر عکس دیگر دوره ی بقا و وعظاری است . حمایت ایران از کوبه در حمله عراق به کوبه در این دوره بود و از عراق در حمله آمریکا

له سیاست های اعراب :

- ستیزی آلوی امنیت منطقه ای ، حضور کشورهای غربی .
- خریداری کسره های تسلیحاتی از کشورهای غربی .
- حمایت از ادعای امارات در مورد جزایر .
- حمایت از آمریکا در مقابل ایران .
- حمایت از روند سازش .
- حمایت از سلفه نری و اسلام با خرافات و هاب و افراطی .
- حمایت از رویکرد تنش زدایی ایران و حمایت از کوبه .
- استقبال از ستیزای منطقه ای ایران با کشورهای منطقه .

له سیاست های ایران :

- ← سیاست تنش زدایی [شروع از دوره ی ریاست جمهوری خدایی رفسنجانی]
- ← عدم ستیزی صدور انقلاب ، صورت فریبگی
- ← پذیرش نظم موجود منطقه ای به جای برهم زدن وضع موجود و اصلاح به جای تغییر
- ← مبارزه با سلفه نری .
- ← عدم پذیرش بی نظمان .
- ← عدم پذیرش روند سازش .

بطر خلاصه ، بی اعتمادی در این دوره کاهش یافت ولی اصلاحات هم چنان به طر جدی با چابک

مطلع سوم

یعنی از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ . دهه ی بازگشت به بی اعتمادی .

له سیاست های اعراب :

- ۱] معاضده در دولت عراق برای ایجاد بی ثباتی و تضعیف حکومت شیعی
- ۲] حمایت از اسرائیل در سرکوبن حماس و حزب الله
- ۳] کسره های ایران حراسی و شهید حراسی و سپاه حراسی .
- ۴] مخالفت با برنامه ی هسته ای ایران .
- ۵] خریداری تسلیحات و نظامی و کسره های آن .

۱۶) چراغ در کتب ایران

۱۷) تلاش برای جذب میزبان ایران : از زمین در رسیدن با سوره

۱۸) گسترش همکاری نظامی و امنیتی با ناتو

۱۹) دفاع در امور داخلی ایران از طریق حاکم از فرهنگ

لیست مصیبت های ایران در این مقطع :

۱- حاکم از جنبش های شیعی در ایجاد مختلف

۲- مخالفت با روند سازش

۳- سکوت برابری حاکم

۴- پیش برد الگوی دفاعی بومی

۵- حاکم از دموکراسی در منطقه

۶- بهره گیری از ژنرالیسم شیعی

مجموع این شرایط باعث شده واگرایی و بی اعتمادی بین این دو سیستم وجود داشته باشد

حلل و آگرایی روابط ایران با کشورهای همجاری خلیج فارس عبارتند از :

۱- فقدان همجاریها و ایده ای مشترک

۲- عدم شکل گیری هویت دسته جمعی

۳- اختلافات تاریخی و ذهنیت این منطقه نسبت به جمهوری اسلامی

۴- وفایت ایران با سورا حضوراً با برهان

۵- تعریف یکدیگر به عنوان رقیب (غیر بی ساری)

۶- برداشته ای متفاوت در ایجاد سیاسی ، اقتصادی و امنیتی

۷- فقدان اعتماد متقابل

تداوم بر روی روابط ایران با سورا (آینه ی روابط به عوامل زیر وابسته است) :

* در تنظیم روابط ایران با این کشورها ، ساختار کشورها ، عنوان کشورهای دره ای در مقابل یک کشور بزرگ اهمیت دارد

در رفتار این کشورها حاضرین وجود دارد

* سرزند این کشورها با قدرت های فرامنطقه ای در تناسب با بد محیط است

* ایجاد موازنه در برابر ایران در سطح مختلف منطقه ای

* خواستار انزوای کامل ایران نیستند علی رغم تلاش برای مهار سطح از روابط را حفظ می کنند

Subject:

Year: Month: Date: ()

- * روابط ایران با این کشورها همواره تابعی از عوامل داخلی ایران، منطقه‌ای و بین‌المللی است.
- * تحولات افر خفصاً در زمینه‌ی حلّ برنام‌ری هسه این ایران، موجب نگرانی اعراب خصوص عرب‌نك شده است.
- * رویکرد سواى هم‌کاری در خصوص عراق، منفى است، چون حضور عراق در سوا به عنوان ناسدهى ایران محسوب مى‌شود.